

Univerzita Palackého v Olomouci

Fakulta tělesné kultury

Fakulta
tělesné kultury

MILITARY DEATH MARCH JAKO PRODUKT TURISMU

Bakalářská práce

Autor: Valentýna Votápková

Studijní program: Rekreologie – pedagogika volného času

Vedoucí práce: Ing. Halina Kotíková, Ph.D.

Olomouc 2024

Bibliografická identifikace

Jméno autora: Valentýna Votápková
Název práce: Military death March jako produkt turismu

Vedoucí práce: Ing. Halina Kotíková Ph.D.
Pracoviště: Katedra rekreologie
Rok obhajoby: 2024

Abstrakt:

Tato bakalářská práce se zaměřuje na popis vojenského pochodu známého jako Military Death March. Práce popisuje historii tohoto pochodu, kategorie, ze kterých si účastníci volí, a organizace, které jsou díky této události podporovány. Praktická část práce analyzuje účast na pochodu "Military Death March" a zkoumá dopady této události na poptávku po ubytování v místních ubytovacích zařízeních (penzionech). Dále je popsán vliv pochodu na propojení s turistickým ruchem. K dosažení cílů je využita metoda anketního šetření, přičemž první šetření zkoumá účast na pochodu "Military Death March". Druhá část se zabývá analýzou dopadů tohoto pochodu na poptávku po ubytování v místních zařízeních. Výsledky tohoto výzkumu poskytují důležité poznatky o tomto zajímavém vojenském pochodu a jeho vlivu na regionální turismus.

Klíčová slova:

Temný turismus, pochod smrti, vojenský pochod, turismus, sportovní turismus

Souhlasím s půjčováním práce v rámci knihovních služeb.

Bibliographical identification

Author: Valentýna Votápková
Title: Military death march as a product of tourism

Supervisor: Ing. Halina Kotíková Ph.D.
Department: Department of Recreation and Leisure Studies
Year: 2024

Abstract:

This bachelor's thesis focuses on the description of a military march known as the Military Death March. The thesis describes the history of this march, the categories from which participants choose, and the organizations that are supported by this event. The practical part of the work analyzes the participation in the "Military Death March" and examines the effects of this event on the demand for accommodation in local accommodation facilities (guesthouses). The impact of the march on its connection with tourism is also described. A survey method is used to achieve the objectives, with the first survey examining participation in the "Military Death March". The second part deals with the analysis of the impact of this march on the demand for accommodation in local facilities. The results of this research provide important insights into this interesting military march and its impact on regional tourism.

Keywords:

Dark tourism, death march, military march, tourism, sports tourism

I agree the thesis paper to be lent within the library service.

Prohlašuji, že jsem tuto práci zpracovala samostatně pod vedením Ing. Haliny Kotíkové Ph.D., uvedla všechny použité literární a odborné zdroje a dodržovala zásady vědecké etiky.

V Olomouci dne 21. dubna 2024

.....

Děkuji Ing. Halině Kotíkové, Ph.D. za odborné vedení mé bakalářské práce, pomoc při specifikaci tématu, cenné rady, ochotu a čas, který mi věnovala.

OBSAH

Obsah	7
1 Úvod	9
2 Přehled poznatků	10
2.1 Historický kontext.....	10
2.1.1 Co je pochod smrti?.....	10
2.1.2 Trasy pochodů smrti.....	11
2.1.3 Volary	12
2.2 Pochod Military death March.....	13
2.2.1 Historie pochodu	13
2.2.2 Kategorie	14
2.2.3 Účastnické příspěvky – podpora	17
2.3 Synergie turismu.....	19
2.3.1 Prolnutí různých turistických forem	19
3 Cíle	23
3.1 Hlavní cíl.....	23
3.2 Dílčí cíle.....	23
4 Metodika	24
5 Výsledky.....	25
5.1 Synergie turismu.....	25
5.2 Analýza účasti pochodu	26
5.3 Dopady pochodu Military Death March na poptávku v místních ubytovacích zařízeních.....	33
6 Diskuse	37
7 Závěry	38
8 Souhrn	39
9 SUMMARY	40
10 Referenční seznam	41
11 Přílohy.....	42

1 ÚVOD

V dnešní době cestování turisté neustále hledají nové a unikátní zážitky, které jim umožní lépe porozumět historii a kultuře různých zemí. V posledních letech řadíme mezi tyto zážitky i návštěvy míst spojených s tragickými událostmi z minulosti. Tato bakalářská práce popisuje unikátní způsob uctění obětí nacistických pochodů smrti z konce druhé světové války. Military Death March je pochod, který představuje jedinečnou možnost, jak si může každý na vlastní kůži alespoň částečně zažít to, čím si musely projít oběti těchto pochodů smrti. Pochod je rozdělen do několika kategorií, čímž nabízí široké veřejnosti možnost účasti. Každý, kdo má zájem zavzpomínat a uctít památku tehdejších vězňů koncentračních táborů, kteří přišli při pochodech smrti o život, má možnost se přihlásit a tuto cestu absolvovat.

V práci je dále popsán význam této události v turistickém kontextu, kde se v rámci jedné akce proplétají různé aspekty cestování. Práce prozkoumává, jaký význam má tento pochod pro místní ekonomiku a analyzuje pobyt účastníků pochodu z hlediska turismu. Věřím, že tato práce pomůže k rozšíření informací o tomto turistickém unikátu a rovněž pomůže světu nezapomenout na hrůzy, které s sebou tyto pochody přinesly.

Toto téma mě oslovilo již před několika lety, kdy jsem šla střední trasu pochodu Military Death March. I přesto, že jsem šla v moderním ošacení, obuvi, s dostatkem jídla i pití a překážkou mi byla pouze neadekvátní fyzická kondice, i tak pro mě byla trasa náročná. Střední trasu jsem zvolila úmyslně, aby to pro mě byla splnitelná výzva. Při představě žen, které musely tyto a mnohem delší trasy překonávat každý den, vyhublé na kost, bez jídla, bez vody a ošacení, úplně mrazí.

2 PŘEHLED POZNATKŮ

2.1 Historický kontext

V průběhu historie byly koncentrační tábory používány v různých konfliktech a režimech po celém světě pro internaci politických odpůrců, válečných zajatců nebo specifických etnických či sociálních skupin. Nicméně, systematické použití koncentračních táborů nacistickým Německem během 2. světové války pro masové vraždění lidí, zejména během holokaustu, představuje jednu z nejtemnějších kapitol v historii těchto zařízení. A právě tady to vše začalo...

2.1.1 Co je pochod smrti?

V posledních fázích druhé světové války, kdy se nacistické Německo ocitlo v defenzívě a postup spojeneckých vojsk naznačoval blížící se konec konfliktu, začali nacisté podnikat zoufalé kroky k zahlazení důkazů o svých válečných zločinech. Rychlým postupem Rudé armády na východě a spojeneckých armád na západě byli nacisté nuceni vyklízet svá rozsáhlá území i s koncentračními a zajateckými tábory. Snažili se likvidovat nejen objekty, krematoria ale i svědky svých zločinů (Šikulová, 2018). I přes veškeré snahy zahladit stopy zastřelením obsluhy plynových komor, spalovacích pecí a jejich následnou demontáží, se nacistům nedostávalo času a spojenecká vojska se neúprosně blížila. Dne 14. dubna 1945 vydal Himmler rozkaz: „Ani jeden politický vězeň se nesmí dostat do rukou vítězných mocností.“ (Moulis, 2003), a tak bylo třeba začít okamžitě jednat.

V této kritické situaci se zrodily takzvané „evakuace“ koncentračních táborů, což ve skutečnosti znamenalo brutální přesuny vězňů z jednoho tábora do druhého, přičemž cílem bylo umístit je co nejdále od postupujících spojeneckých vojsk. Ve správním zmatku posledních válečných dní neexistovaly jasné pokyny, jak s vězni zacházet a kam je vlastně dopravit (Ulrich, 2020). A tak byly tyto přesuny prováděny s krutou bezohledností – vězni byli nuceni podniknout dlouhé pochody bez adekvátního oblečení, bez obuvi, bez dostatečného jídla a pití. Vězni, kteří se stali účastníky těchto přesunů, je začali nazývat „pochody smrti“. Tento termín přesně vystihoval jejich povahu, jelikož se pochody často odehrávaly během zimních měsíců a mnoho vězňů na nich umíralo v důsledku zimy, hladu a vyčerpání. Dozorci, kteří vězně doprovázeli, se navíc nezdřáhali zastřelit nebo umlátit ty, kteří již neměli sílu pokračovat, a okraje cest, po kterých pochody vedly, tak byly lemovány těly těch, kteří již nemohli dál (Krejsová, 2006).

2.1.2 Trasy pochodů smrti

Kvůli velkému počtu a různorodosti pochodů smrti organizovaných během druhé světové války, zejména v době holocaustu, není možné určit přesný počet ani trasy těchto pochodů. Většina z nich se odehrávala až v posledních měsících války, kdy spojenecké síly postupovaly a osvobozovaly území okupované nacistickým Německem. Strážní SS a Wehrmachtu často přinutili vězně, aby opustili koncentrační tábory a pochodovali do vnitrozemí Německa nebo do jiných táborů, což mnohdy vedlo k enormnímu počtu úmrtí z důvodu vyčerpání, podvýživy, nemocí nebo násilných činů dozorců. Ve válečné dokumentaci, můžeme najít záznamy desítek, možná i stovek různých pochodů smrti, které zahrnovaly tisíce až desítky tisíc vězňů z mnoha různých koncentračních táborů. Těchto pochodů se účastnili muži, ženy i děti různých národností.

I přes četnost pochodů je pár z nich známějších než ty ostatní. Nejspíše to můžeme přisuzovat jejich délce a velikosti.

- Dne 8. listopadu 1944 začal pochod smrti z Budapešti, který trval měsíc a během nějž bylo směrem k rakouské hranici vyhnáno 76 tisíc Židů (Holocaust.cz, n.d.). Většina vězňů z tohoto pochodu mířila až do zhruba 530 kilometrů vzdáleného Mauthausenu. Na cestě přišlo o život několik tisíc lidí.
- 18. ledna 1945 byly zahájeny pochody smrti z evakuované Osvětimi. 66 tisíc vězňů muselo pěšky pochodovat do Wodzisławu, kde byli naloženi do nákladních vagónů a transportováni do dalších táborů, především do Gross-Rosenu, Buchenwaldu, Dachau a Mauthausenu. Tomuto pochodu smrti padlo za oběť přinejmenším 15 tisíc vězňů (Holocaust.cz, n.d.).
- 13. dubna 1945 na pochod smrti vypraveno 4340 Židů, ale pouze zhruba 500 z nich dorazilo do cíle – terezínského ghetta (Holocaust.cz, n.d.).
- Čistě ženský transport vyšel koncem ledna z koncentračního tábora Grünberg. Postupně se dostal do koncentračního tábora ve Svatavě u Sokolova. Odtud byly ženy 20. dubna vyhnány na další pochod, který skončil 4. května ve Volarech. Následující den téměř polovina žen pokračovala v pochodu směrem na Prachatice (Bojovnici za svobodu, n.d.). Pochod skončil ve Volarech a vyžádal si 95 obětí.

Pochody smrti probíhaly doslova do posledního okamžiku německé „Třetí říše“. Zhruba čtvrt miliónu vězňů bylo během nich zavražděno nebo zemřelo na nesnesitelné podmínky – hladem, zimou, na nemoci (Holocaust.cz, 2019).

2.1.3 Volary

Pochod Military Death March je věnován uctění obětí žen, které přišly 4.května 1945 do šumavského městečka Volary, část z nich byla přítom na cestě již od 13.dubna 1945. Strastiplná cesta začala již koncem ledna, kdy bylo odchodem z pracovního tábora Grünberg (pobočný tábor Gross-Rosen) v Polsku (Havelka, 2018), donuceno odejít na 3000 žen. Strážce SS byli krutí, s ženami jednali nelidsky a byli připraveni ženy kdykoli zastřelit nebo ubít k smrti. Ženy trpěly na cestě ve strašných podmínkách až do 6.března 1945. Tehdy transport dorazil do tábora v Helmbrechts, kde byly ženy až do 13.dubna 1945.

Odtud se vydaly do tábora ve Svatavě, kam dorazily 17.dubna 1945. Trasa vedla z Helmbrechtsu přes Ahornberg, Schwarzenbach a Rehau do Aše, odtud přes Hazlov do Františkových Lázní a dále přes Kaceřov a Bukovany (Mager, 2000). I přes to, že už byl duben, nebylo výjimkou, že některé ženy přes noc umrzly. Jiné byly zastřeleny jen proto, že už neměly sílu jít dál.

Americká vojska postupovala neúprosně vpřed, a tak dostali dozorcí rozkaz, aby už nestříleli další vězenkyně, aby už nepoužívali obušky a aby zničili veškeré materiály o koncentračním táboře v Helmbrechts. Rovněž měli příkázáno propustit vězně hned jak se objeví Americká armáda. Němečtí důstojníci ale žádný z těchto příkazů nerespektovali a dál pokračovali ve své krutosti. Když došel pochod 4.května 1945 až do Volar, byly z něj už jen zbytky. Po svých přišlo pouhých 170 zubožených žen, a po pár hodinách bylo na povozech dovezeno ještě dalších 140 žen, které již nebyly schopny chůze. Ženy, které nebyly schopny pokračovat v pochodu, byly umístěny do továrny Oskara Knäbla. Zde bylo na padesát nemocných a jinak vyčerpaných žen neschopných chůze. Několik dalších žen zůstalo na pile Otty Pinskera.

Americká armáda už byla téměř na dohled, a tak se strážní SS rozhodli, že ženy rozdělí na dvě poloviny. Jedna polovina žen měla vyrazit na pochod směrem na Prachatice. Tyto ženy ale nebyly schopné chůze, proto jim byl přistaven nákladní automobil. Druhá polovina žen, které nebyly schopny pokračovat zůstaly v kůlně společně s těmi, které byly již na pokraji svých sil. Je pravděpodobné, že transport, který pokračoval v nákladních automobilech byl rozdělen. Jedna skupina pokračovala směrem na Cudrovice a Blanický mlýn, zatímco druhá skupina zamířila přes močály směrem k Mlýnské ulici. Později se ženy na obou trasách spojily a společně pokračovaly směrem na Blažejovice.

Nedaleko Blažejovic u osady Bierbuck, byl transport napaden americkým hloubkovým letadlem. Během tohoto útoku byla zabita jedna dozorkyně a dvě zraněny. Toho zmatku využilo pár vězenkyň k útěku do okolních lesů. Dozorcí ale rychle získali ztracenou kontrolu nad situací zpět a okamžitě začali střílet na uprchlé vězenkyně, a zabili každou, kterou spatřili. V důsledku

toho zahynulo dvacet dva žen. Po uplynulém masakru byl zbytek žen sehnán dohromady a pochod pokračoval dál, směrem na Prachatice. Zde měli přečkat noc a brzy ráno pokračovat směrem na Husinec.

Dozorci SS nakonec dostali strach z napáchaných činů na bezbranných lidech a 6.května 1945 opustili zbytky transportu nedaleko husinecké přehrad. Opuštěné ženy se rozutekly do okolních vesnic, kde jim byla poskytnuta pomoc od místních obyvatel.

Ve městě Volary byl na konci května 1945 zřízen židovský hřbitov, na kterém byla pohřbena těla 95 žen a dívek, které nepřežily poslední část pochodu smrti z Helmbrechts (Bláhová, 2013).

2.2 Pochod Military death March

Extrémní dálkový pochod MILITARY DEATH MARCH je tu každoročně pro všechny ty, kteří chtějí poznat, co v nich skutečně je. Civilisté, vojáci, policisté, hasiči, děti, senioři ... prostě KDOKOLIV (Military Death March, n.d.)

2.2.1 Historie pochodu

Pochod založili příslušníci armády České republiky z 252. protiletadlového raketového oddílu ze Strakonice.

První ročník pochodu proběhl již v roce 2012. V té době se pochod jmenoval Mauretania a měl pouze jednu trasu, která měřila 100 kilometrů. První dva ročníky pod názvem Mauretania nebyly komerční a měly za cíl stmelit kolektiv a poznat příslušníky ostatních vojenských útvarů a bezpečnostních složek. Tento pochod vojáci zorganizovali jako projev uznání a vzpomínky na 200. protiletadlový pluk, který se během druhé světové války účastnil bojů o severoafrické město Tobruk. Název pochodu byl inspirován lodí Mauretania, která sloužila k přepravě vojáků ze severní Afriky do Anglie, čímž ukončila jejich nasazení v oblasti operačních akcí. Hned druhého ročníku pochodu se zúčastnilo na 80 účastníků, mezi nimiž byli příslušníci Armády České a Slovenské republiky, aktivních záloh, Policie ČR, Vězeňské služby i občanů z civilu (acr.army, 2013).

Od roku 2014 se pochod přejmenoval na Military Death March (Vojenský pochod smrti). Pochod měl stále pouze jednu trasu, která měřila kolem 74 kilometrů, ale už si ji účastníci volili sami. Dalším úkolem bylo navštívit dané body v limitu 24 hodin, od startu pochodu. Tentokrát se stala pro vojáky inspirací událost z druhé světové války – transport žen, který vedl z

koncentračního tábora Helmbrechts přes Volary do Husince, kde byl rozpuštěn. Tento pochod smrti přežilo asi jen sto žen (Vlk, 2015).

Pochod se pod názvem Military Death March začal rozrůstat a z téměř rodinné atmosféry se stala masová záležitost. Nyní má pochod 7 kategorií o různých vzdálenostech. Podle vyjádření hlavního pořadatele, prap. Nábělka, se pochod každým rokem rozrůstá, přičemž v posledních letech dosahuje každoroční účast kolem 1500 účastníků. Výjimkou nejsou ani zahraniční účastníci, kteří již opakovaně přijíždějí. Účastní se jedinci ze Slovenska, Rakouska, Polska, Německa, Litvy, Lotyšska aj. Pro ty, kteří se chtějí účastnit, ale vzdálenost či jiné překážky jim nedovolí se dostavit přímo na místo pochodu, je připravena alternativa. Pro tuto alternativu se stačí zkontaktovat s pořadatelem, napsat trasu, jakou chcete jít, kde trasu můžete splnit a zaplatit příspěvek dané výše. Od pořadatelů Vám přijde vytyčená trasa, kterou musíte později doložit zaznamenanou např. v mobilní aplikaci. Po jejím splnění Vám bude odeslána odměna v podobě certifikátu, pamětního kříže a stužek. Tohoto alternativního řešení využívají hlavně cizinci např. z USA.

2.2.2 Kategorie

Pochod se skládá ze tří hlavních kategorií – Symbolic, Walking, Extreme, které se dále dělí do čtyř podkategorií. Tyto podkategorie jsou složeny z různých kombinací třech základních kategorií – Symbol Walker, Extreme Walker, Extreme Symbol, Super Extreme Walker (SEW). Start i cíl jsou u všech kategorií ve stejném místě, ale pozor dny a hodiny startů a cílů se liší. Některé kategorie mají stanovený časový limit na dokončení, jiné jsou takzvaně otevřené.

- **SYMBOLIC (SY)**

Trasa Symbolic je nejkratší ze sedmi uvedených kategorií. Délka této trasy nepřesáhne 12 km a je do programu zařazena, aby se pietní vzpomínky mohli účastnit děti, začátečníci a všichni, kterým přijde trasa Extreme a Walking příliš náročná.

Trasa je předem určena, navíc je označena červenobílou páskou a doplněna cedulemi a šipkami. Časový limit pro zdolání této kategorie není stanoven.

- Start - 20.4.2024 individuálně od 8:00 do 10:00.
- Cíl – 20.4.2024

- **WALKING (WA)**

Délka trasy Walking je dlouhá maximálně 30 km. Trasa je předem určena a je značena turistickými značkami. Jelikož se jedná o poměrně velkou oblast, je pořadatelům doporučeno vzít

si s sebou vlastní mapu a navigační prostředky. Ačkoli není na trase žádné kontrolní místo, směr pochodu je vrchol rozhledny Boubín. Časový limit pro tuto kategorii není stanoven.

- Start - 20.4.2024, individuálně od 8:00 do 10:00
- Cíl – 20.4.2024

- **EXTREME (EX)**

Opravdové dobrodružství čeká na trase Extreme. Tato trasa má hned tři zvláštnosti, které si účastníci pochodu jistě zamilují.

- Kategorie nabízí možnost volby vlastní trasy, jejíž délka vychází přibližně na 75 km. Nezáleží, jakou trasu účastník zvolí, podmínkou je, aby prošel všechny kontrolní body, ve stanoveném čase od oficiálního zahájení pochodu.
 1. Kontrolní bod – Pietní místo pochodu smrti 1945 – hřbitov Volary
 2. Místo pochodu smrti 1945 – Kulturní dům města Husinec
- Startuje se v nočních hodinách, a to přesně 19.4.2024 ve 22:00, na zdolání pochodu je vyhrazeno 24 hodin, to znamená že v cíli musíte být nejdéle 20.4.2024 ve 22:00
- Na startu účastníci NEOBDRŽÍ žádnou mapu. Na trase je výrazně doporučeno používat přístroje usnadňující orientaci v terénu a je v zájmu každého účastníka nastudovat si trasu v předstihu.

+ Kontrolní stanoviště na trase Extreme jsou zastřešena s možností občerstvení teplým nápojem.

- **SYMBOL WALKER (SYWA)**

Symbol Walker je nejkratší složená trasa, a přesto nejlepší první krok k dosahování delších tras. Tato kategorie je vhodná především pro začátečníky, kteří již mají něco za sebou a v budoucnu mají namířeno mezi pokročilé účastníky. Symbol Walker obsahuje trasu Symbolic a Walking, délka trasy je přibližně 42 km.

- Směr pochodu:

1. Dosáhnout vrcholu rozhledny BOUBÍN, trasa WALKING – není kontrolní místo
2. Autokemp VODNÍK
3. Křižovatka cest – GPS: 49.0337872 N, 13.7210747E, trasa SYMBOLIC – není kontrolní

místo

- Start - 20. dubna 2024 individuálně od 08:00 do 10:00 hod
- Cíl - 21. dubna 2024 do 06:00 hod

- **EXTREME SYMBOL (EXSY)**

Tato kategorie již spadá do středně náročných tras nabídky Military Death March. Jak již z názvu vyplývá, jde o kombinaci tras EXTREME a SYMBOLIC, s celkovou délkou přibližně 87 km. Je doporučeno prostudovat si pokyny k těmto dvěma kategoriím. Trasa je vhodná především pro pokročilé účastníky pochodů.

- Na trase jsou určeny tři kontrolní místa a jeden bod jako směr pochodu:
 1. Pietní místo pochodu smrti 1945 – hřbitov Volary
 2. Místo pochodu smrti 1945 – Kulturní dům města Husinec
 3. Autokemp VODNÍK
 4. Křižovatka cest – GPS: 49.0337872 N, 13.7210747E (trasa SYMBOLIC – není kontrolní místo)
- Start je stejně jako u kategorie EXTREME 19.4.2024 ve 22:00, na zdolání trasy je vyčleněno 28 hodin
- Cíl - 21.4.2024 v 6:00.

- **EXTREME WALKER (EXWA)**

Kategorie Extreme Walker je druhá nejdelší trasa z nabídky Military Death March. V této kategorii zažijete nejen noční start, ale také trasu dlouhou přibližně 105 km, která vhodná především pro pokročilé účastníky pochodů a aktivní sportovce.

- Na trase jsou určeny tři kontrolní místa a jeden bod jako směr pochodu:
 1. Pietní místo pochodu smrti 1945 – hřbitov Volary, reprezentované kulturním domem v obci Volary
 2. Místo pochodu smrti 1945 – Kulturní dům města Husinec
 3. Autokemp VODNÍK
 4. Vrchol rozhledny BOUBÍN – GPS: 48.9912156 N, 13.8174353E, trasa WALKING – není kontrolní místo
- Start - 19. dubna 2024 ve 22:00 hod
- Cíl - 21. dubna 2024 do 10:00 hod

- **SUPER EXTREME WALKER (SEW)**

Nejtěžší kategorií z nabídky Military Death March je nepochybně trasa Super Extreme Walker, zkráceně SEW. Trasa je složena ze všech tří základních kategorií – Symbolic, Walker a Extreme. Délka trasy je dlouhá přes neuvěřitelných 117 km.

- Kontrolní místa:
 1. Pietní místo pochodu smrti 1945 – hřbitov Volary
 2. Místo pochodu smrti 1945 – Kulturní dům města Husinec
 3. Autokemp VODNÍK
 4. Vrchol rozhledny BOUBÍN, trasa WALKING – není kontrolní místo
 5. Autokemp VODNÍK – Mapa (souřadnice)
 6. Křižovatka cest – GPS: 49.0337872 N, 13.7210747E, trasa SYMBOLIC – není kontrolní místo
- Start pochodu: 19. dubna 2024 ve 22:00 hod
- Cíl pochodu: 21. dubna 2024 do 12:00 hod

Účastníci, kteří úspěšně dokončí celou trasu, za dodržení všech pravidel, obdrží na konci trasy ocenění. To zahrnuje certifikát dokládající zdolání pochodu, pamětní kříž a dvě stužky k pamětnímu kříži. V jedné účasti lze získat až tři různé pamětní kříže. Každá základní kategorie (Symbolic, Walking, Extreme) má svůj vlastní kříž, který po dokončení trasy obdržíte v cíli. Při dokončení složené kategorie (Symbol Walker, Extreme Symbol, Extreme Walker, Super Extreme Walker), obdržíte v cíli všechny kříže, ze kterých se daná kategorie skládá. To znamená, že při dokončení například Symbol Walker trasy, obdržíte ocenění hned dvakrát. Tedy 2 x kompletní medaile a 2 x certifikát o zdolání kategorie SYMBOL WALKER.

2.2.3 Účastnické příspěvky – podpora

Za starty jednotlivých kategorií se při registraci platí účastnické příspěvky, které jsou využity na plynulý průběh celého pochodu, na ocenění a na občerstvení účastníků. Zbytek peněz je každoročně rozdělen mezi zvolené organizace. Organizátoři pochodu navíc spolupracují s organizací KreBul. KreBul vznikl v roce 2007 jako občanské sdružení, začátkem roku 2016 došlo ke změně z občanského sdružení na obecně prospěšnou společnost. Zástupcem společnosti je vnuk Jaroslavy Krejsové pan Mgr. Zdeněk Krejsa, DiS (Krebul, n.d.). Společnost KreBul nabízí množství aktivit, mezi které patří například PC kurzy, akademie třetího věku, trénink paměti,

různé přednášky apod. Mimo jiné se KreBul věnuje i tématu druhé světové války, koncentračních táborů a pochodů smrti. Na tato témata pořádá přednášky pro veřejnost i různé programy a přednášky pro školy, aby dětem alespoň přiblížili obrázek toho, co museli lidé v této době prožít (Frejková, 2017). Podle Dobrovolnického centra KreBul Prachatice je profesionální spolupráce mezi přijímajícími organizacemi a vysílající organizací zajišťována systémem nabídky a poptávky po dobrovolnické službě na Prachaticku (KreBul, n.d.). Dlouhodobě navíc pořadatelé přispívají do Fondu Solidarity.

Podpora organizacím je z účastnických příspěvků poskytována od roku 2014, tedy od prvního ročníku pochodu a názvem Military Death March. Výtěžek z prvního ročníku byl rozdělen na dvě části, přičemž částka 5000 Kč byla použita na obnovu hrobů pochodu smrti roku 1945. Druhá část peněz byla ve formě sladkostí předána dětskému domovu ve Volyni. V podobném duchu příspěvků se nesly i ostatní roky. Nejvýdělečnějším rokem byl prozatím 7. ročník, který vynesl rekordních 170 000 Kč. Tato částka byla rozdělena mezi Vojenský fond solidarity – 40 000 Kč. Nadaci policistů a hasičů – 15 000 Kč, Krebul o.p.s byl předán dar v hodnotě 50 000 Kč, 40 000 Kč bylo věnováno mamince na koupi zdravotních pomůcek pro její dvojčata, 15 000 Kč bude použito na realizaci laviček podél originální trasy pochodu smrti z roku 1945 a 15 000 Kč bylo dodatečně věnováno mamince pro nákup zdravotních pomůcek pro její dceru (Military Death March, n.d.).

Účastnické příspěvky se liší dle zvolené kategorie:

- EXTREME, WALKING, SYMBOLIC

780 Kč (40 eur) – při včasné registraci a platbě (organizace, občerstvení, certifikát, pamětní kříž, 2 x stužka, krabička, charitativní příspěvek podle filosofie pochodu)

- EXTREME WALKER, EXTREME SYMBOL, SYMBOL WALKER

1250 Kč (55 eur) – při včasné registraci a platbě (organizace, občerstvení, 2 x certifikát, 2 x pamětní kříž, 2 x 2 stužka, 2 x krabička, charitativní příspěvek podle filosofie pochodu)

- SUPER EXTREME WALKER

1550 Kč (65 eur) – při včasné registraci a platbě (organizace, občerstvení, 3 x certifikát, 3 x pamětní kříž, 3 x 2 stužka, 3 x krabička, charitativní příspěvek podle filosofie pochodu)

- DOPROVOD 350 Kč (20 eur) – při včasné registraci a platbě (organizace, občerstvení, certifikát, charitativní příspěvek podle filosofie pochodu)

Účastníci v libovolné kategorii finančně přispějí do VOJENSKÉHO FONDU SOLIDARITY, obecně prospěšné společnosti KreBul a na další projekty (Military Death March, n.d.).

2.3 Synergie turismu

Synergie turismu ve smyslu pochodu Military Death March se zaměřuje na propojení různých turistických prvků a aktivit s cílem vytvořit kompaktní celek, který láká návštěvníky a zároveň jim poskytuje plynulý a silný zážitek. To zahrnuje harmonické spojení přírodních atrakcí, sportovních aktivit, historie a dalších faktorů, které společně tvoří atraktivní destinaci pro turisty.

2.3.1 *Prolnutí různých turistických forem*

- **Temný turismus – dark tourism:**

Jedná se o formu turismu, která se vyvinula z fascinace lidí ze smrti, strachu a bolesti. Tento ambivalentní přístup ke smrti, strachu ze smrti, bolesti a utrpení se odráží ve vzniku nové formy cestovního ruchu, která je nazývána 'temným cestovním ruchem' (anglicky Dark Tourism) (Kotíková, 2013).

Motivy pro účast v podobě dark tourismu jsou různé, ale v podstatě rozlišujeme čtyři základní odvětví

- 1) Uctění památky zesnulých, pocta mrtvým a utrpení

Tato kategorie je určena těm, kteří chtějí svou návštěvou uctít památku mrtvých. Nezáleží na společenském postavení, bohatství, ani na národnosti či náboženském vyznání zesnulých. Návštěva či účast na akcích takových míst je spojena s uctěním lidí kteří v daném místě zemřeli, byli mučeni nebo se stali oběťmi katastrof.

- 2) Vzdělávání, poznávání

Návštěva míst spojených s tragickými událostmi, jako jsou bývalé koncentrační tábory, může být prováděna s vzdělávacím cílem. Tato forma cestování umožňuje účastníkům prostřednictvím přímé zkušenosti lépe porozumět historickým událostem a jejich důsledkům.

3) Osobní zážitek negativních pocitů (strach, smutek, ohrožení)

Sem řadíme místa objektivně nebezpečná, jako jsou oblasti válečných konfliktů, kde dlouhodobě dochází ke střetům mezi nepřátelskými stranami. Patří sem ale i rekonstrukce historických bitev, či jiných událostí, které simulují v člověku prožitky spojené se strachem, smutkem nebo utrpením. Dalším motivem může být pohřeb známé osobnosti.

4) Hra a zábava

Temná turistika může přinášet i radost, a to dokonce v různých podobách. Jedná se většinou o události z dob dávno minulých – hrad Vlada Draculy, upalování čarodějnic, návštěvy mučírny nebo opuštěných nemocnic. Řadíme sem i uměle vytvořené atrakce, jako například domy hrůzy a strašidelné hrady (Kotíková, 2013).

Cílová místa temného cestovního

- Hřbitovy
- Věznice, mučírny, žaláře
- Místa genocidy, úmrtí, poprav
- Místa katastrof
- Muzea, památníky, výstavy
- Rekonstrukce bitev, tragických událostí
- Po stopách otroků (Kotíková, 2013)

Etické aspekty temného cestovního ruchu

V tomto ohledu je důležité brát v úvahu zejména události, které se staly nedávno. Tyto události mohou přímo souviset se stále živými lidmi nebo jejich rodinami a potomky, proto je třeba k takovým událostem přistupovat s pokorou a úctou.

Naopak události z mnoha staletí zpět vnímáme spíše jako součást historie, která nás osobně nezasáhla. V těchto případech často převládá zájem a zvědavost než pocity smutku nebo soucitu. Například návštěva katakomb, mučírny a podobně.

• **Sportovní turismus**

Jedná se o způsob cestování, kdy jednotlivci nebo skupiny vyhledávají aktivní účast v různých sportovních aktivitách, jako je horolezectví, potápění, lyžování, cyklistika, vodní sporty atd. Sportovní turismus souvisí i s diváctvím na sportovních akcích. Turisté – diváci se v těchto případech účastní určité sportovní akce, která se koná v jiných zemích a městech než sportovci,

trenéři, sportovní tým a fanoušci žijí. Proto můžeme označit tzv. Event tourism (neboli cestování za účelem shlédnutí či zúčastnění se akce) za další typ sportovního turismu (Schwartzhoffová, 2010).

- **Vzdělávací turismus**

Vzdělávací turismus je forma cestování, která kombinuje zážitek z cestování s možností získat nové poznatky, dovednosti a zkušenosti. Tento typ cestování může být velmi rozmanitý a zaměřený na různá témata či oblasti. Může se týkat historie, umění, kultury, vědy, životního prostředí, jazyků a mnoha dalších oblastí zájmu. Cílem vzdělávacího turismu je nejen prozkoumání nových míst a kultur, ale také obohacení osobního růstu a vzdělání.

Vzdělávací turismus může mít mnoho pozitivních dopadů, jako je podpora kulturního porozumění, rozvoj nových dovedností a obohacení znalostí. Je důležité dbát na respekt k místní kultuře, tradicím a životnímu prostředí, a také na udržitelnost turistických aktivit a jejich dopad na místní komunity (Nekolová, 2007).

Edukativní rozměr této události zahrnuje nejen poučení o temných kapitolách naší historie, ale také vyzývá k zamyšlení nad vlastním tělem a jeho silami. První edukativní aspekt, spojený s historií a uctěním památky obětí pochodů smrti, nás učí důležitým lekcím o lidském utrpení a varuje před opakováním historických chyb. Tato gesta solidarity povzbuzují respekt k obětem a zdůrazňují význam zachování lidské důstojnosti i v nejtěžších časech. Tato forma setkání může být pro některé účastníky úplně nová, zatímco jiní si mohou rozšířit obzory svých znalostí prostřednictvím dostupných informací na webu pochodu.

Druhý edukativní prvek, který se týká fyzické výzvy a síly vlastního těla. Každoročně přecení své síly několik účastníků. Organizátoři jsou nuceni tyto účastníky svázat zpět z různých částí nedokončených tras. Takové fyzické výzvy vyžadují nejen fyzickou sílu, ale i psychickou odolnost a schopnost překonat vlastní limity. Pro mnohé účastníky je tento zážitek potvrzením jejich schopností a připomínkou, že hranice jsou často jen iluzí, které je možné překonat. Tyto dva edukační modely v pojetí Military Death March, lze zařadit do zkušenostního učení. Podle Hanuše a Chytilové (2009) hraje zážitek ve zkušenostním učení centrální úlohu.

Pochod Military Death March nabízí unikátní kombinaci různých forem turismu. Účastníci tohoto pochodu mají možnost zažít sportovní turismus, který je provázán s fyzickou aktivitou a vytrvalostí během celého pochodu. Zároveň však mohou reflektovat nad historickými událostmi, které se v místě pochodu odehrávaly, čímž se věnují formě vzdělávacího či kulturně-poznávacího turismu. Pochod je spojen s historií, která představuje temnou kapitolu naší minulosti, což

účastníky zároveň zavádí do kontextu temného turismu. Nicméně je důležité zvážit, zda je tato událost již dostatečně vzdálená, aby se s ní všichni mohli smířit, a zda tato akce nevyvolává duševní rozpory mezi lidmi, kteří žijí v blízkosti místa pochodu. Pochod Military Death March můžeme z části zařadit i do takzvaného dobrodružného cestovního ruchu. To je forma cestovního ruchu jejímž hlavním rysem je neočekávatelnost, neexistence pevně daného programu, nové zkušenosti, případně i míra kontrolovaného rizika a nebezpečí (Zelenka, Pásková, 2012). Propojením různých zážitků a zájmů účastníků přispívá pochod k bohatšímu a komplexnějšímu turistickému zážitku, který si může na vlastní kůži vyzkoušet každý kdo má odvalu.

3 CÍLE

3.1 Hlavní cíl

Hlavním cílem této bakalářské práce je popsat vojenský pochod známý jako "Military Death March" zahrnující popis historie pochodu, kategorií pochodu a podporovaných organizací a jeho dopad na cestovní ruch.

3.2 Dílčí cíle

- 1) Popsat pochod z hlediska synergie turismu
- 2) Analyzovat účast na pochodu Military Death March
- 3) Zjistit dopad pochodu Military Death March na poptávku místních ubytovacích zařízení

4 METODIKA

Při práci na své bakalářské práci jsem využívala následující metody a techniky:

- Syntéza poznatků
- Situační analýza
- Analýza sekundárních dat
- Primární výzkum – kvantitativní výzkum

Kvantitativní výzkum jsem realizovala formou dvou anketních šetření. První anketa byla použita k získání informací o účastnících pochodu. Anketa byla zveřejněna online a byla k dispozici v uzavřené Facebookové skupině s názvem "MILITARY DEATH MARCH", kde se sdružují účastníci pochodu a mohou zde čerpat inspiraci zvolených tras ostatních. Zveřejněná anketa obsahovala 14 otázek týkajících se zejména analýzy účastníků. Anketa byla anonymní. Všechny otázky byly povinné a nabízely několik uzavřených odpovědí. Respondenti odpovídali na otázky týkající se pohlaví, věkového rozmezí, bydliště, počtu strávených nocí v místě pochodu a přibližných výdajů v místních podnicích. Anketa byla vytvořena pomocí platformy Survio.cz. O zveřejnění odkazu na Facebookové skupině jsem požádala správkyni této skupiny, Lucii Š., aby byli všichni členové skupiny upozorněni na příspěvek. Anketa byla přístupná 14 dní (od 20.3.2024 do 3.4.2024). Během této doby se ankety zúčastnilo 104 respondentů, zahrnující jak účastníky minulých ročníků Military Death March, tak ty, kteří se letos účastní poprvé.

Druhá anketa byla zaměřena na zvyšující se poptávku o ubytování v době průběhu pochodu. Data čerpaná přímo od majitelů penzionů v okolí místa pochodu byla na přání respondentů převedena do anonymní anketní formy. Do tohoto šetření bylo zapojeno 20 vlastníků penzionů, kterým jsem osobně telefonovala a vysvětlila cíl mého výzkumu. Ochotno spolupracovat jich bylo 13, zbytek neměl zájem se na výzkumu podílet. Do výzkumu byly vybrány penziony, které se nacházejí v blízkosti hotelu Vodník ve Vimperku, kde má pochod start i cíl. Nejvzdálenější penzion se nachází 12 km od Vimperka ve vesnici Nové Hutě. Data byla získávána pomocí ankety z platformy Survio.cz. Anketa byla přístupná týden od 25.3.2024 do 31.3.2024, ale většinou byla vyplněna okamžitě po skončení telefonátu. V anketě bylo 7 otázek, z nichž všechny byly povinné a nabízely několik možností. Otázky byly směřovány především na zvýšení ubytovací poptávky v době konání pochodu.

5 VÝSLEDKY

Hlavním cílem práce bylo popsat historii pochodu Military Death March, jeho kategorie a organizace, které jsou prostřednictvím pochodu podporovány. Dílčí cíle jsou zaměřeny na popis prolnutí různých forem turismu, na analýzu účasti a na dopad služeb cestovního ruchu.

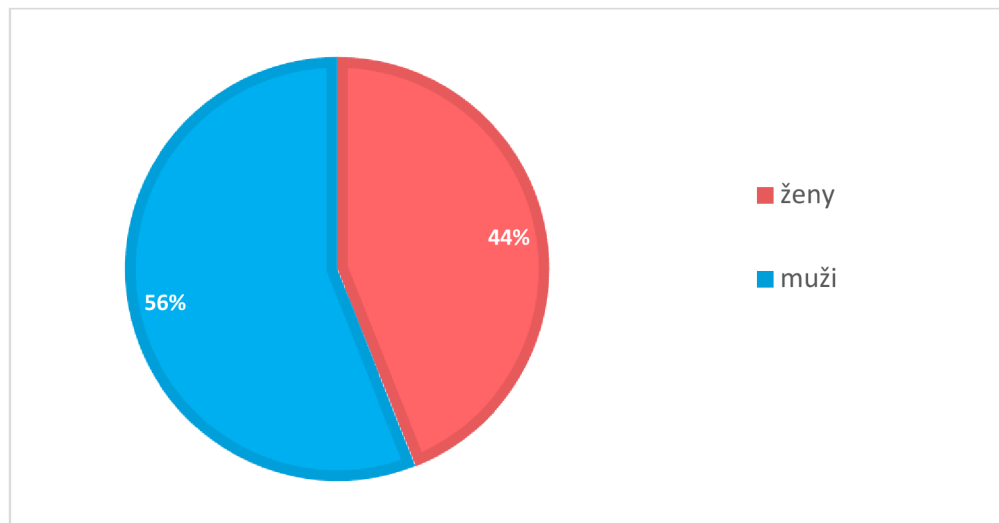
5.1 Synergie turismu

V rámci analýzy bylo zjištěno, že Pochod Military Death March představuje zajímavý prvek v prolnutí několika forem turismu. Podle Palátové a Zichové (2014) každoročně vstupují na trh turismu nové, neobjevené destinace nabízející velkou variabilitu produktů. Pochod Military Death March tato skutečnost zatím nijak nezasáhla. Může to být způsobeno širokým rozsahem zájmu účastníků, což každoročně přispívá k nárůstu počtu přihlášených. Konkrétně je možné pozorovat vliv sportovního turismu, na němž byl pochod původně založen. Pochod se rovněž řadí do kategorie Dark turismu, který zažívá v poslední době nárůst popularity. Dark turismus je založen na fascinaci lidí strachem, smrtí a dalšími temnými tématy. Tím se pochod zároveň řadí do vzdělávacího turismu, neboť přináší možnost seznámení se s historickými událostmi a uctění obětí Pochodu smrti z roku 1945, což představuje jednu z jeho hlavních motivací. Tento rozmanitý charakter pochodu Military Death March poskytuje účastníkům rozmanitou a pestrou zážitkovou nabídku, která oslovuje různé zájmové skupiny a přispívá k obohacení jejich poznatků a zážitků. Podle Půtové (2019) je turismus zvláštní příležitost k prožití něčeho nového a jiného, než co nabízí každodenní život.

5.2 Analýza účasti pochodu

Obrázek č.1 – Procentuální rozdělení účastníků, dle pohlaví

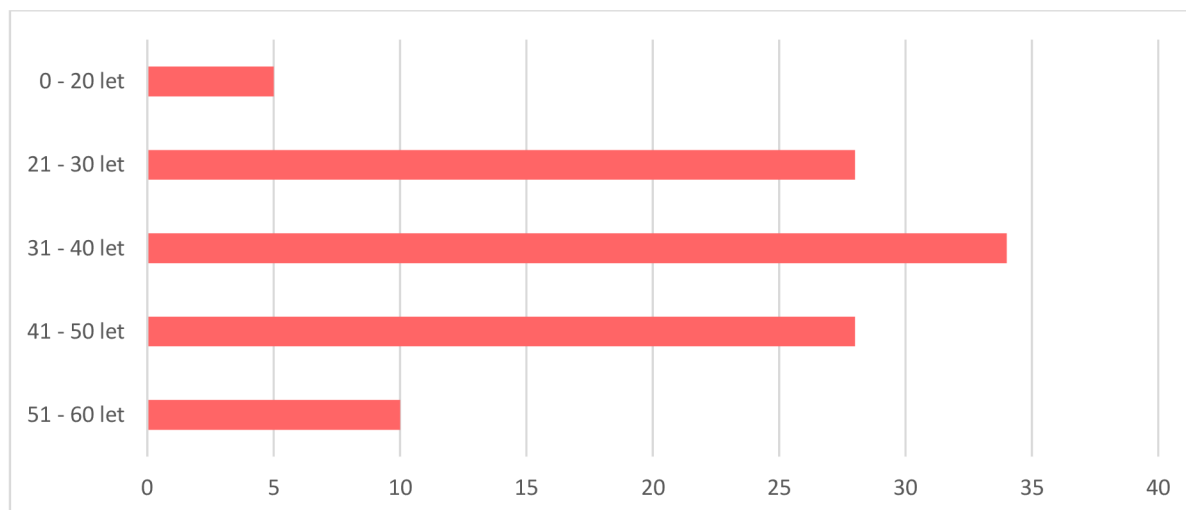
Otázka č.1 - Jakého jste pohlaví?

Z výsledků anketního šetření je patrné, že účast na pochodu je téměř rovnoměrně rozdělena mezi ženy a muže, přičemž muži mají pouze mírnou převahu. Tento výsledek naznačuje, že zájem o účast na pochodu není podstatně ovlivněn pohlavím účastníků.

Obrázek č.2 – Rozdělení, dle věkových rozmezí účastníků

Otázka č.2 - Kolik Vám je let?

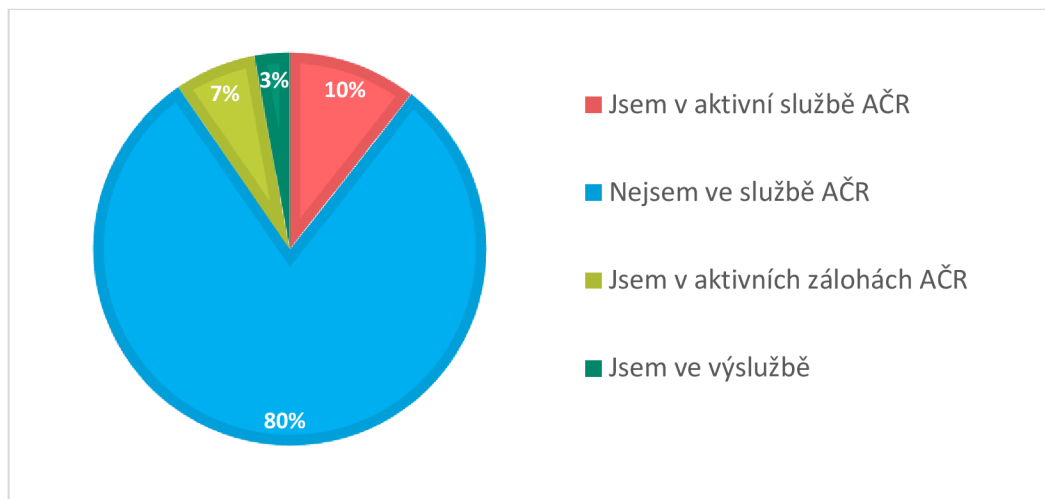

Z odpovědí respondentů lze vyčíst, že účastníci tohoto pochodu pokrývají široké věkové spektrum. Nejvíce se účastní lidé ve věku od 31 do 40 let, avšak je také pozorovatelný významný počet účastníků jak v mladší, tak i starší věkové kategorii. Tento fakt naznačuje, že Pochod

Military Death March oslovuje jedince různých generací a není omezen pouze na určitou věkovou skupinu.

Obrázek č.3 – Procentuální rozdělení účastníků dle aktivní služby v AČR

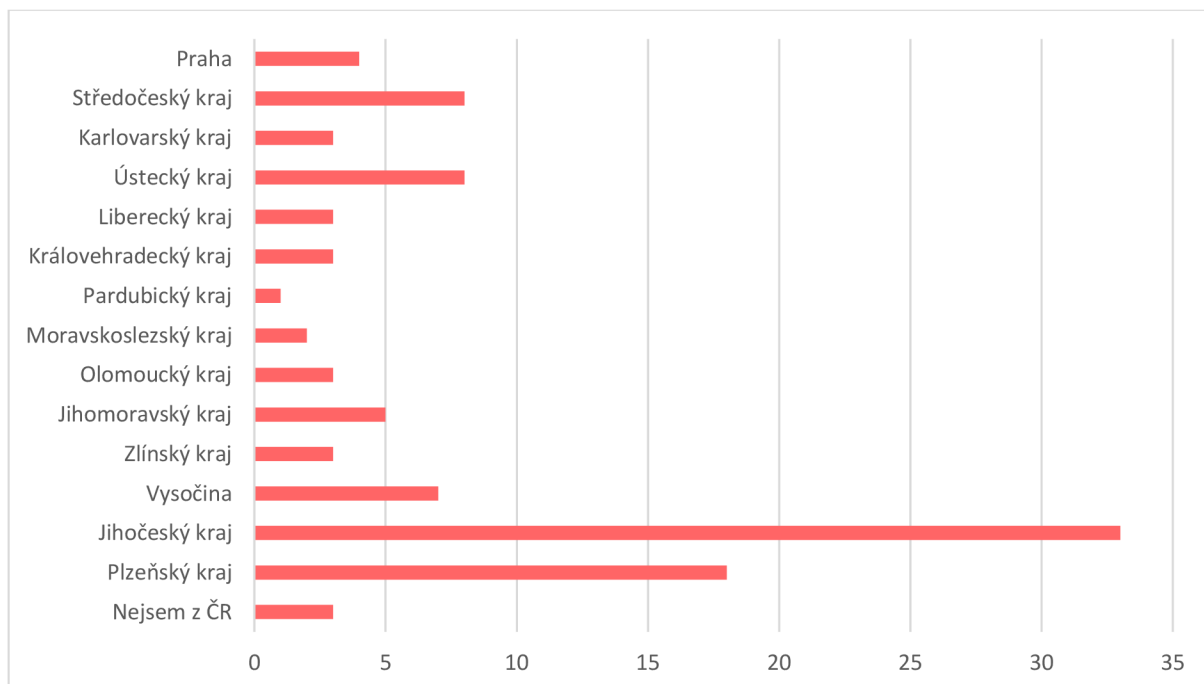
Otázka č.3 - Jste aktivní voják/vojákně?

Ačkoli je dle pořadatelů zastoupení vojáků v pochodu Military Death March zhruba 60 % z celkového počtu 1500 účastníků, na anketu odpovědělo pouze 11 vojáků v aktivní službě, oproti civilním účastníkům, kteří tvoří výraznou převahu s počtem 83 hlasů. Zbytek respondentů tvořili jedinci v aktivních zálohách AČR (7) a vojáci ve výslužbě – tedy mimo aktivní službu (3).

Obrázek č.4 – Rozdělení účastníků dle krajů

Otázka č.4 - Z jakého jste kraje?

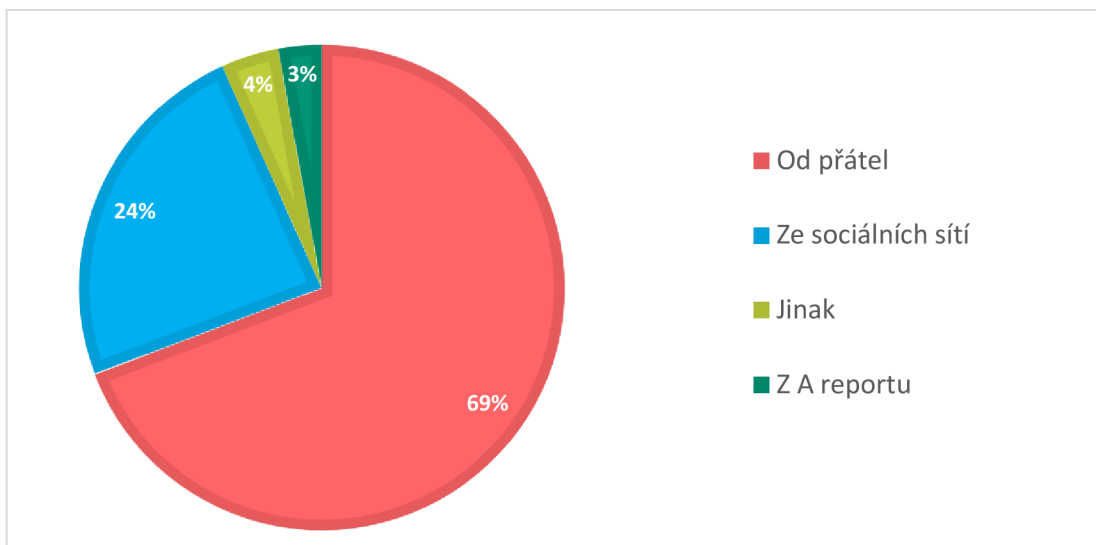

Z odpovědí respondentů lze pozorovat, že účast na pochodu je rozsáhlá napříč celou republikou. Většina účastníků pochází z Jihočeského regionu, tedy z regionu, kde se pochod koná, a to v početním zastoupení 33 dotazovaných. Dalšími nejvíce zastoupenými kraji jsou: Plzeňský – v početním zastoupení 18 dotazovaných, Ústecký a Středočeský, které mají stejně početné zastoupení dotazovaných. Zajímavým faktem je také to, že na anketu odpověděli čtyři účastníci zahraničního původu, což ukazuje, že rozsah tohoto pochodu přesahuje hranice a má mezinárodní dosah. Zda byli zahraniční respondenti ze Slovenska nebo si cizinci anketu přeložili se mi nepodařilo zjistit. Složení cizinců a obyvatel České republiky bylo k letošnímu roku, dle odhadu organizátorů, 20 % cizinců a 80 % příslušníků z České republiky.

Konečná data o struktuře letošního ročníku se mi dosud nepodařilo získat, jelikož pochod končil 21.4.2024, a pořadatelé budou data vyhodnocovat až v následujících týdnech.

Obrázek č.5 – Procentuální rozdělení účastníků v závislosti na způsobu, jakým se dozvěděli o pochodu

Otázka č.5 - Jak jste se o pochodu dozvěděl/a?

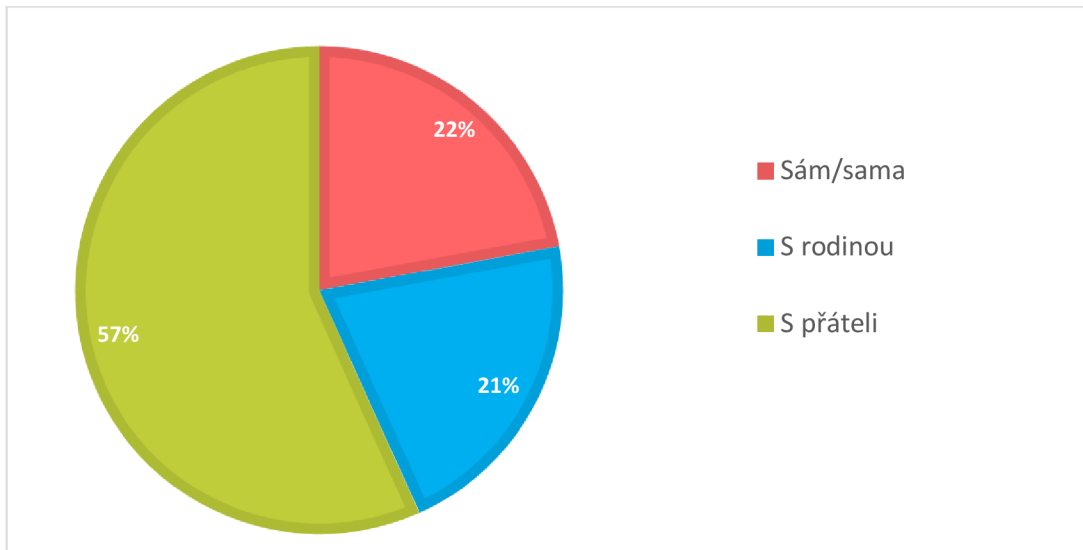

Z grafu je patrné, že nejvíce účastníků se o pochodu dozvědělo díky přátelům. Tato forma neplacené reklamy přivedla na pochod 69 % respondentů. Další účinný způsob reklamy jsou sociální sítě, díky kterým přišla na pochod téměř ¼ respondentů.

Z grafu č.3 je patrné, že většina respondentů není ve službě AČR. Pro civilní obyvatelstvo tudíž nebylo možné se o pochodu dozvědět z vojenského magazínu A-report, který je k dispozici pouze na vojenských útvech.

Obrázek č.6 – Procentuální rozdělení respondentů podle toho, s kým se zúčastňují pochodu

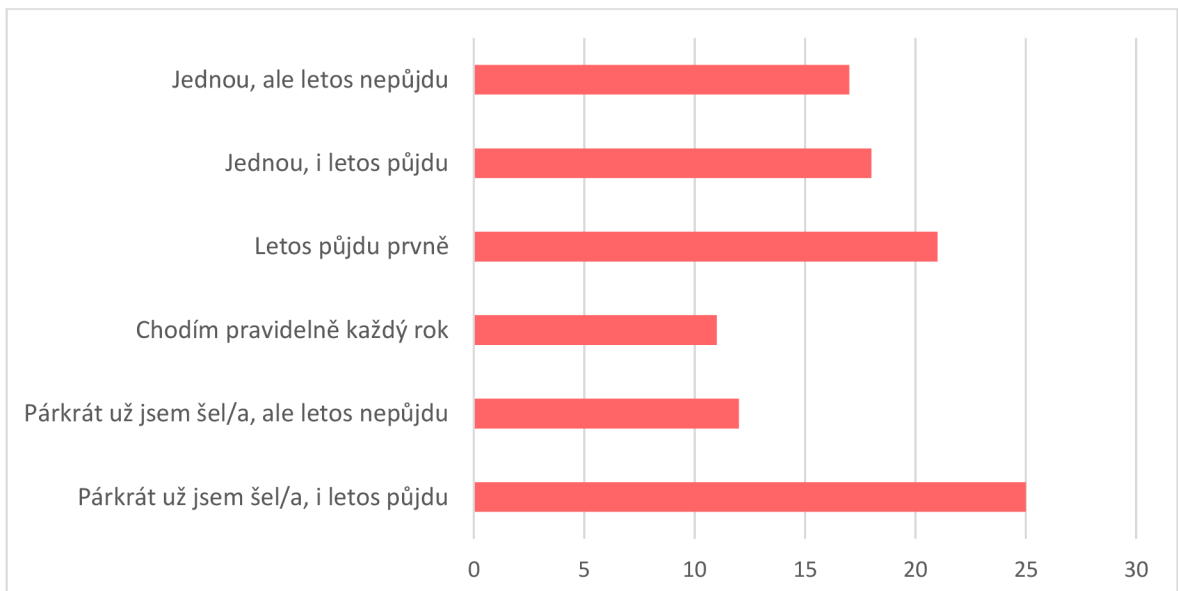
Otázka č.6 - S kým jezdíte na pochod?

Ze získaných odpovědí vyplývá, že více než polovina respondentů se pochodu účastní se svými přáteli. Méně, než ¼ jezdí na pochod o samotě a téměř stejná část jezdí na pochod s rodinou.

Obrázek č.7 – Rozdělení respondentů dle opakované účasti pochodu Military Death March

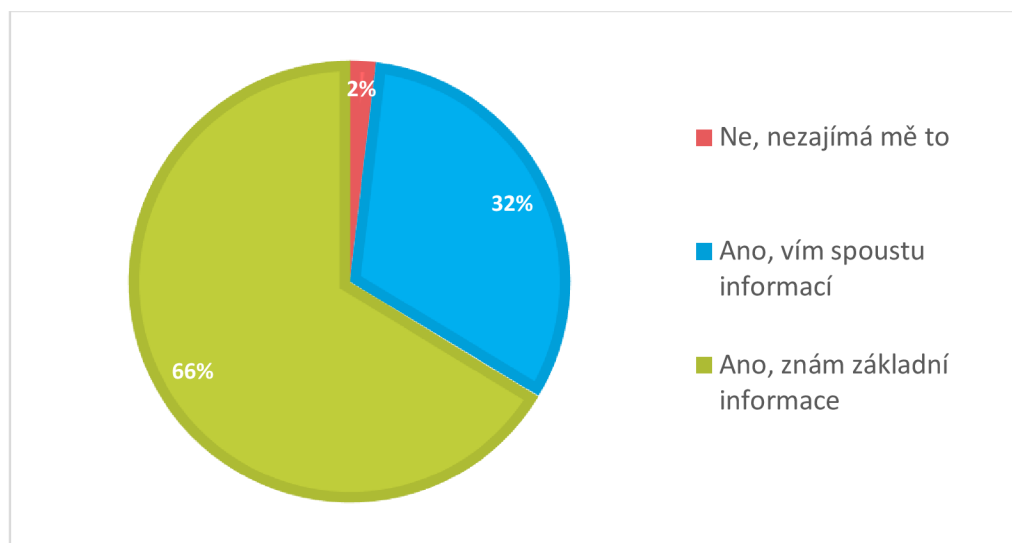
Otázka č.7 - Kolikrát jste byl/a účastníkem pochodu?

Z grafu lze vyvodit, že nadpoloviční většina respondentů se účastní pochodu opakovaně, přičemž každý rok přibývají noví účastníci. Pouze malý počet respondentů (17) se zúčastnil pochodu pouze jednou a letos se již nezúčastní.

Obrázek č.8 – Procentuální rozdělení respondentů, dle historických vědomostí pochodu smrti

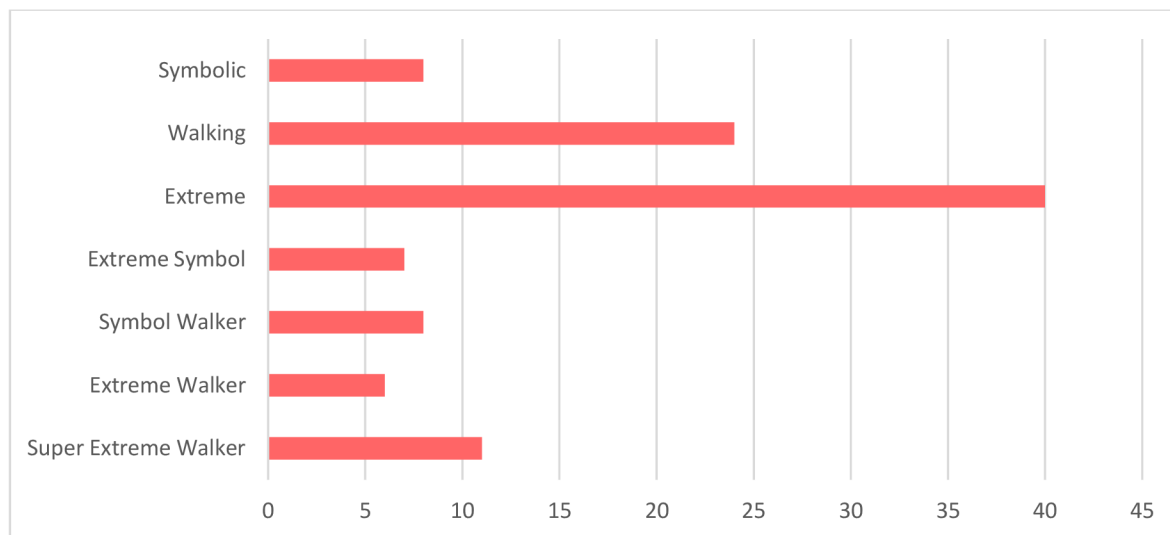
Otázka č.8 - Znáte historii Volarského pochodu smrti?

Ze získaných odpovědí je zřejmé, že 98 % respondentů má znalosti týkající se Volarského pochodu smrti. Z toho 66 % respondentů zná pouze základní informace a 32 % respondentů se zajímá o problematiku hlouběji. Pochodu se zúčastňují i respondenti, zastoupenými 2 %, kteří se nezajímají o jeho historii.

Obrázek č.9 – Nejoblíbenější trasa z hlediska respondentů

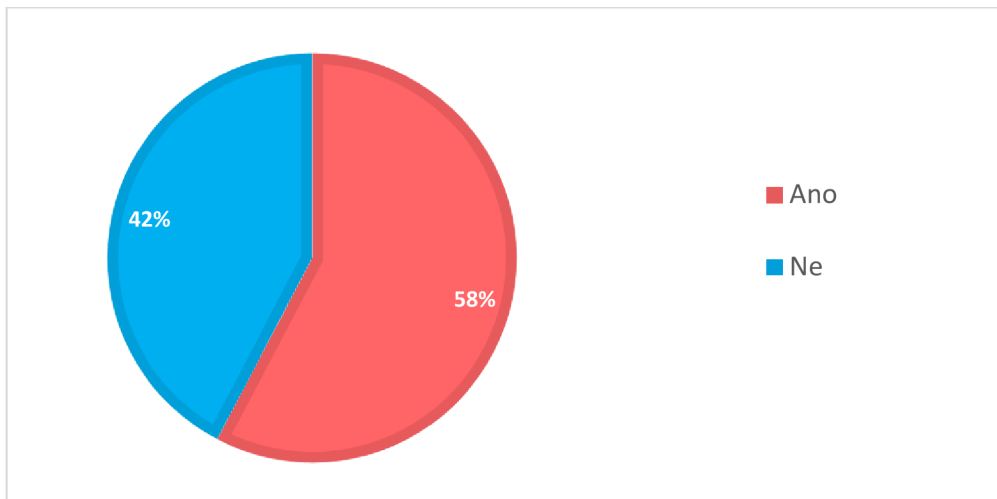
Otázka č.9 - Jaká je Vaše nejoblíbenější trasa?

Z vyhodnocení odpovědí vyplývá, že nejoblíbenější trasou mezi účastníky je původní trasa Extreme, která získala 40 hlasů. Jako druhá se umístila trasa Walking s počtem 24 hlasů. Ostatní trasy získaly mezi 6 až 11 hlasy.

Obrázek č.10 - Procentuální rozdělení přespávajících účastníků v místních ubytovacích zařízeních

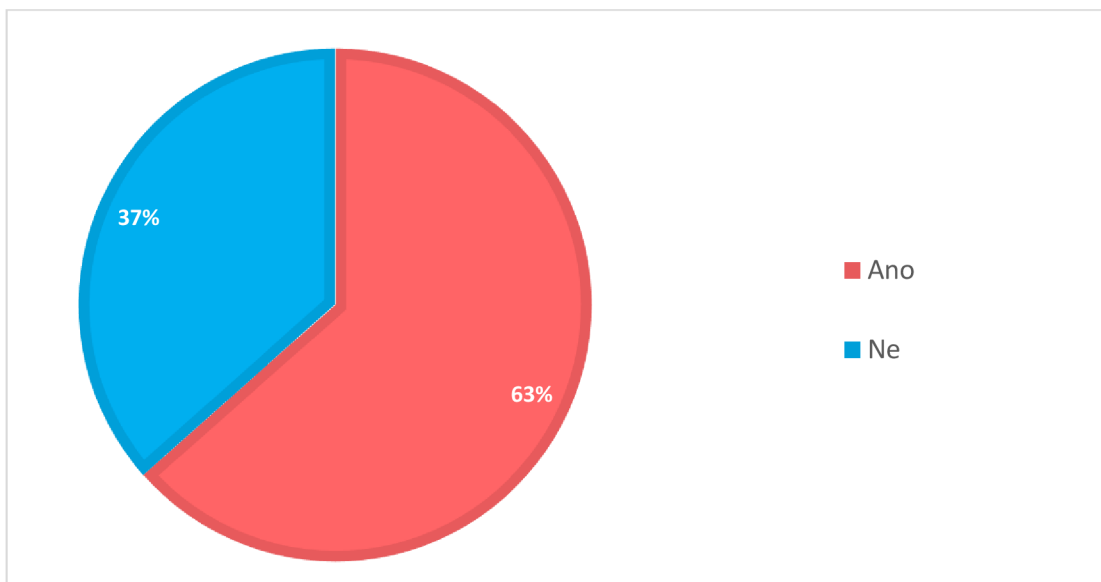
Otázka č.10 - *Býváte ubytováni v místních ubytovacích zařízeních? (pensiony/hotely/kempy atd.)?*

Přestože mnoho účastníků pochodu pochází z blízkého okolí, větší část respondentů bývá ubytována v místních ubytovacích zařízeních.

Obrázek č.11 – Procentuální rozdělení respondentů, podle stravování se v místních zařízeních

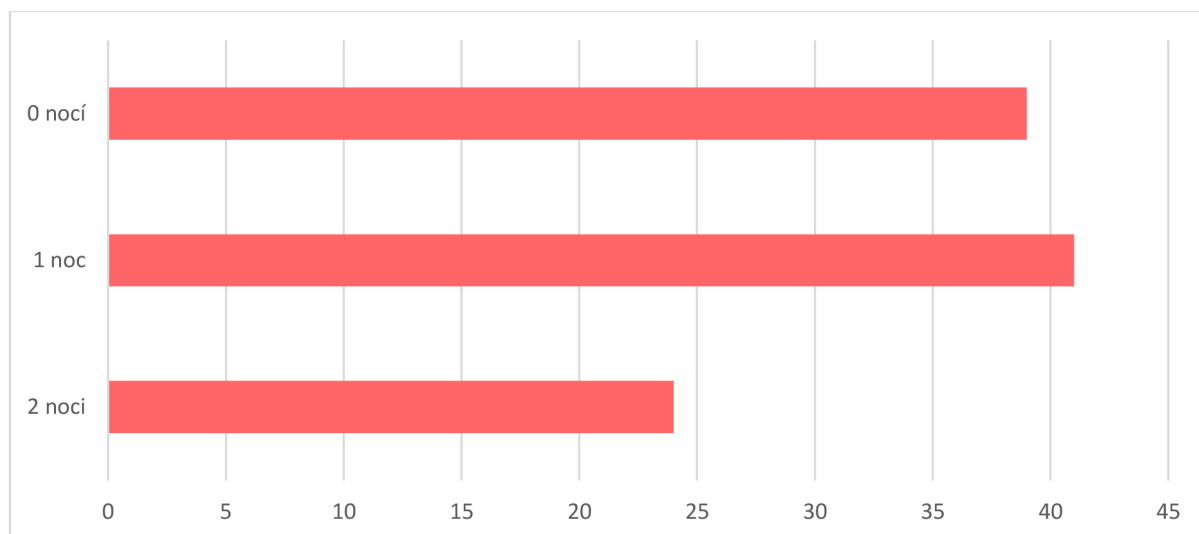
Otázka č.11 - *Stravujete se v místních zařízeních?*

Z analýzy odpovědí účastníků vyplývá, že 63 % z nich volí stravování v místních restauracích nebo jiných stravovacích zařízeních. Oproti 37 %, kteří mají vlastní stravu, nebo si nakoupí stravu v supermarketech či jiných obchodech.

Obrázek č.12 – Rozdělení respondentů, podle strávených nocí v místě konání

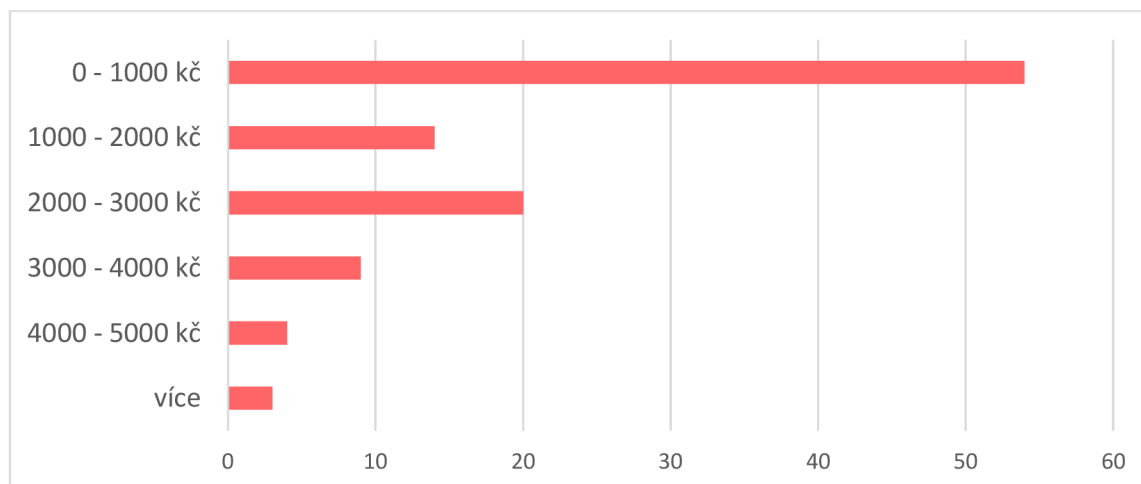
Otázka č.12 - Kolik nocí obvykle u místa pochodu strávíte?

Největší počet respondentů (40) stráví v místě konání jednu noc, o něco méně pak zůstane dvě noci (24). Z toho vyplývá, že nadpoloviční většina zůstane v místě pochodu alespoň jednu noc.

Obrázek č.13 – Rozdělení respondentů, dle útraty v místních podnicích

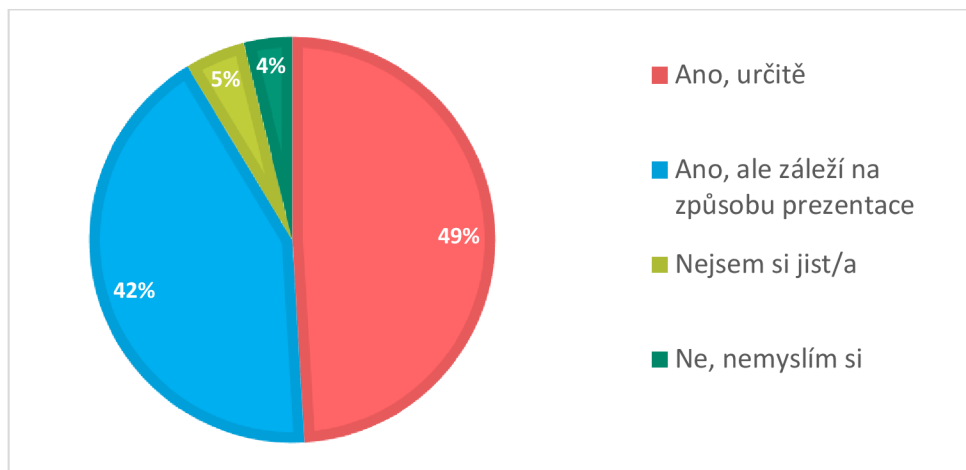
Otázka č.13 - Kolik peněz odhadem utratíte v místních službách? (přespaní, strava, výlety atd. – bez účastnického příspěvku)?

Z analýzy odpovědí účastníků je zřejmé, že škála jejich výdajů je široká, s rozmezím od 1000 korun až po více než 5000 korun. Většina účastníků se však pohybuje u spodní hranice tohoto rozmezí a utrací během pochodu do tisíce korun.

Obrázek č.14 – Procentuální rozdělení respondentů, dle názoru na pochopení historie Volarského pochodu smrti

Otázka č.14 - Myslíte si, že turismus spojený s Pochodem smrti by mohl přispět k lepšímu pochopení historie a oblasti kultury?

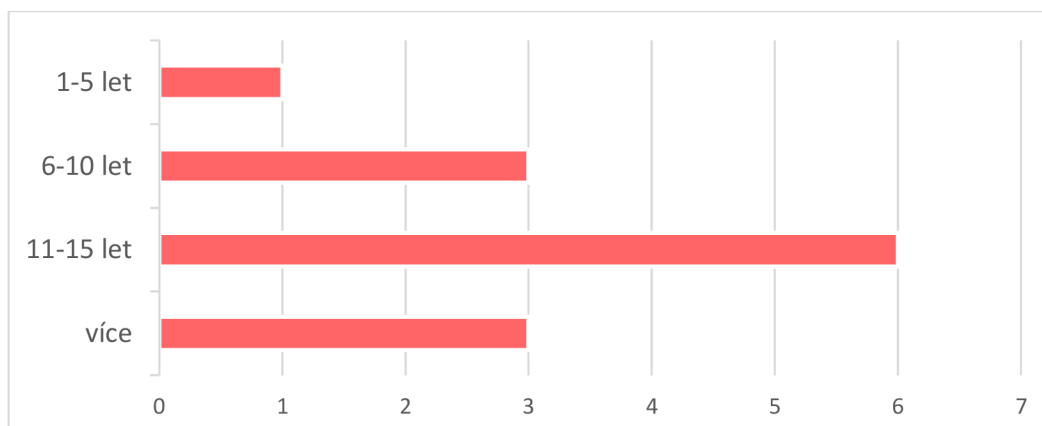
Z grafu je patrné, že 91 % respondentů věří, že Military Death March může přispět k lepšímu pochopení Volarského pochodu smrti. Z tohoto podílu je však 42 % přesvědčeno, že efekt závisí na způsobu, jakým je událost prezentována. Je pozoruhodné, že tolik účastníků projevuje zájem o historii pochodu a není jim lhostejná historie naší země.

5.3 Dopady pochodu Military Death March na poptávku v místních ubytovacích zařízeních

Během posledních let se pochod Military Death March stává stále populárnější událostí, s návštěvností kolem 1500 účastníků ročně. S účastníky nejen z celé České republiky, ale i ze zahraničí, to znamená významné zatížení místních ubytovacích kapacit.

Obrázek č.15 – Rozdělení respondentů dle doby provozu penzionu

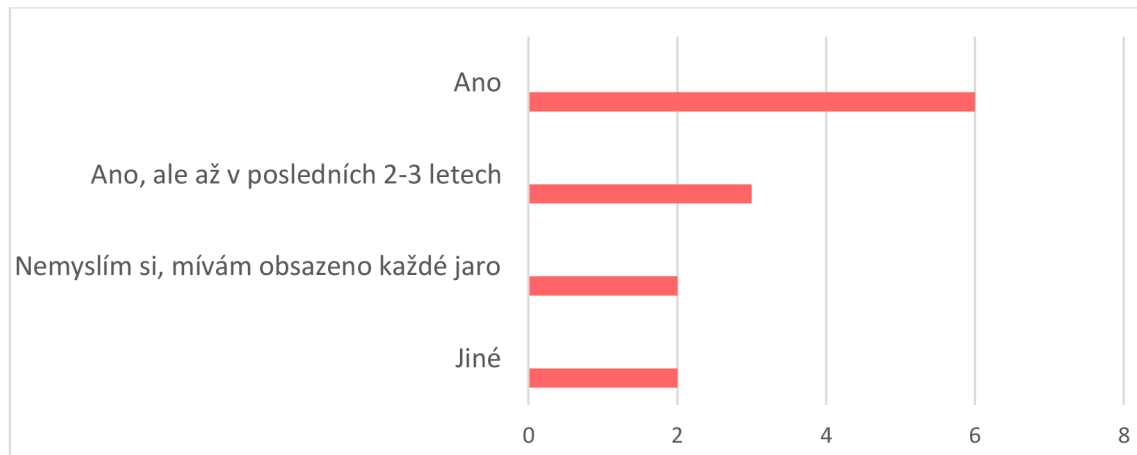
Otázka č.1 - Jak dlouho provozujete svůj penzion?

Z dat grafu lze vyčíst, že s výjimkou jednoho majitele, který penzion vlastní relativně krátkou dobu, respondenti mají možnost efektivně porovnat rostoucí poptávku po ubytování v průběhu delšího časového období.

Obrázek č.16 – Pozorování nárůstu poptávky po ubytování od roku 2014

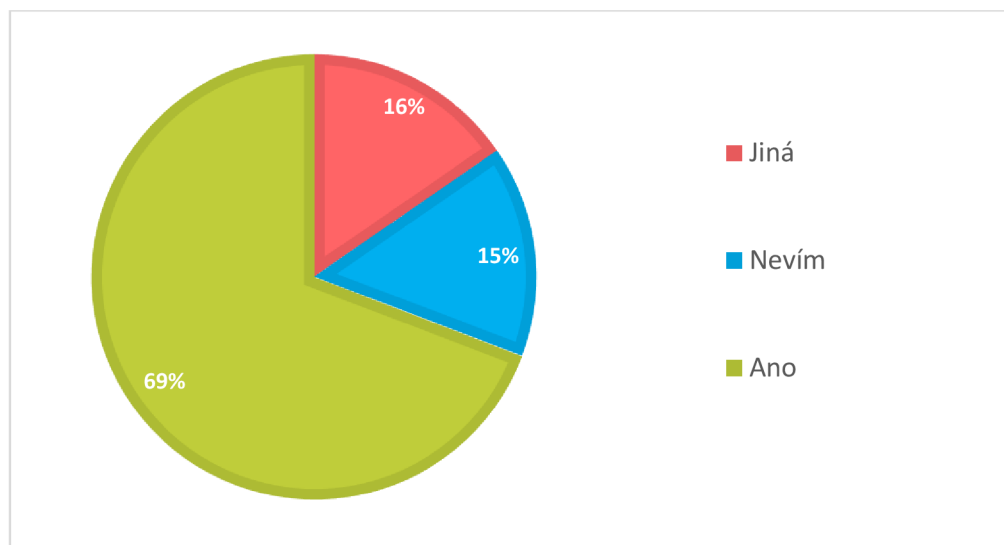
Otázka č.2 - *Pochod Military Death March se koná již od roku 2014, zaznamenali jste v dobu konání pochodu nárůst poptávky po ubytování?*

Z grafu je zřejmé, že podle 90 % majitelů je zaznamenán nárůst poptávky po ubytování, díky konání pochodu. I když jsou v době konání pochodu kapacity zbytku zkoumaných penzionů obsazené, majitelé nepřisuzují poptávku události Military Death March.

Obrázek č.17 – Povědomí majitelů penzionů o účasti hostů v pochodu

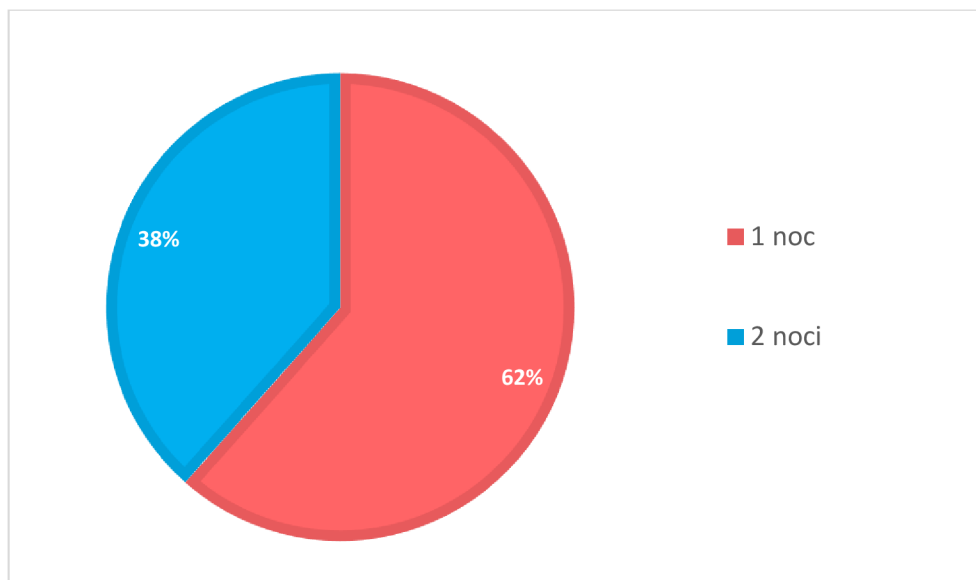
Otázka č.3 - *Víte, zda Vaši hosté byli účastníky pochodu Military Death March?*

Je patrné, že většina hostů je ubytována v termínu pochodu s cílem účasti v něm. Pouze u dvou majitelů není jasné, zda jsou jejich hosté ubytováni kvůli účasti v pochodu nebo z jiného důvodu. To však nemusí znamenat, že se hosté skutečně nepodílí na pochodu.

Obrázek č.18 – Rozdělení hostů, dle délky pobytu

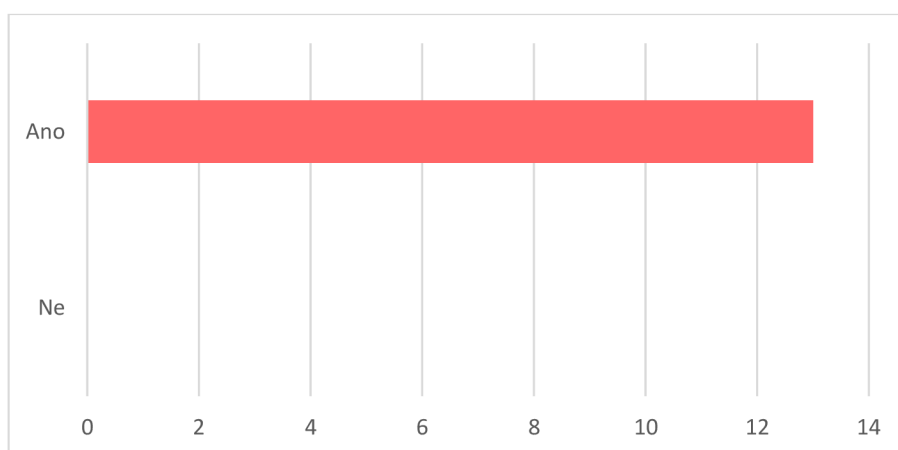
Otázka č.4 - Kolik nocí zde hosté obvykle stráví?

Hosté zde zůstávají po dobu maximálně dvou dnů, větší část z nich se ale zdrží pouze jednu noc.

Obrázek č.19 – Sledování konkurence

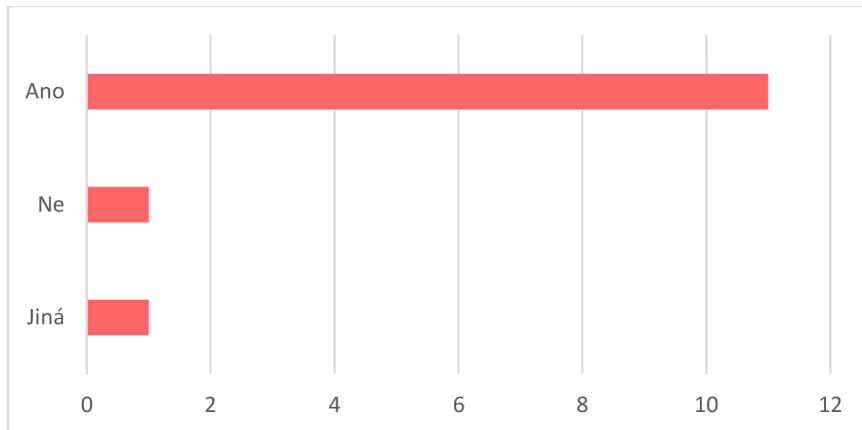
Otázka č.5 - Sledujete obsazenost ubytovacích zařízení kolem Vás?

Majitelé penzionů se jednohlasně shodli, že sledují obsazenost ostatních ubytovacích zařízení.

Obrázek č.20 – Nárůst hostů u konkurence

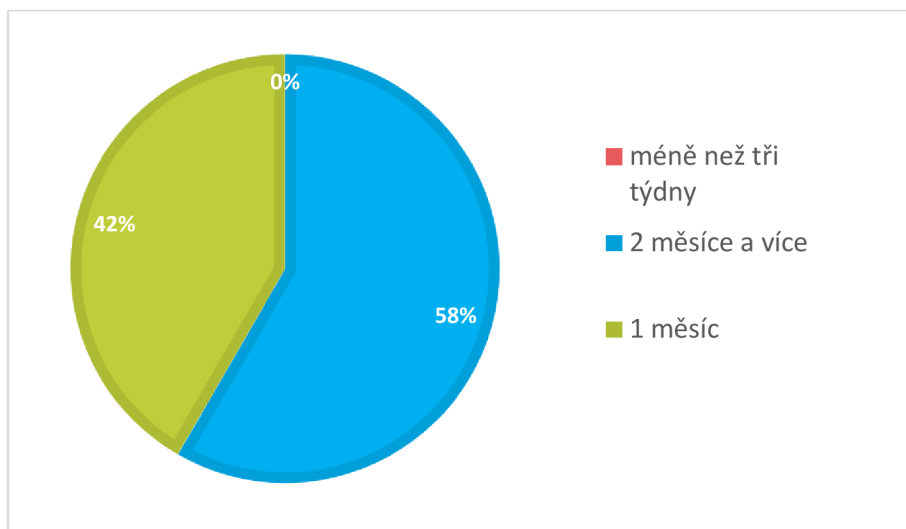
Otázka č.6 - Všimli jste si nárůstu hostů i v ostatních ubytovacích zařízeních?

Až na výjimku dvou hlasů, kdy si jeden ze dvou respondentů není jistý a druhý si nijak zvlášť nárůstu nevšiml, je nárůst pro ostatní znatelný.

Graf č.21 – Doba předstihu při rezervaci o ubytování

Otázka č.7 - S jakým předstihem si hosté rezervují ubytování?

Podle výsledků z grafu je zřejmé, že většina hostů pečlivě plánuje své ubytování s předstihem minimálně jednoho měsíce dopředu. Avšak většina z nich si na rezervaci místa ponechává ještě více času a někteří dokonce rezervují své ubytování až rok předem, jak naznačuje jedna z předchozích odpovědí.

6 DISKUSE

Tato bakalářská práce zkoumá spojitost mezi vojenským pochodem známým jako Military Death March a cestovním ruchem. Výzkumná část analyzuje účast na pochodu a jeho dopad na poptávku po ubytování v průběhu akce.

Z výsledků prvního anketního šetření vyplývá téměř rovnocenné zastoupení mužů a žen v pochodu, ale čísla mohou být při bližším zkoumání k ženám skeptičtější. Stejně tak je zde zřetelná odchylka v účasti vojáků a civilního obyvatelstva, která může být ovlivněna nízkým počtem respondentů. S ohledem na malý vzorek odpovědí (104 respondentů) ve srovnání s celkovým počtem účastníků (přes 1500) mohou být data zkreslena.

Druhé anketní šetření ukazuje, že účastníci pečlivě plánují svůj pobyt během pochodu a rezervují si ubytování s dostatečným předstihem. Někteří účastníci dokonce preferují opakované ubytování ve stejném zařízení, což naznačuje stabilní vztah mezi pochodem a místními ubytovacími službami.

Omezením této studie je zejména nízký počet respondentů, což může snížit platnost získaných výsledků.

Výsledky mojí práce nebylo možné porovnat s žádnou prací, jelikož se žádná nepodobá mému tématu. Porovnat se mi podařilo pouze teoretické části práce, ačkoli i to bylo obtížné. Psaní této práce skrývalo mnohá úskalí, protože o pochodech smrti neexistují přesné statistiky a informace, nacisté si dali záležet, aby veškerou dokumentaci zlikvidovali dříve, než by se dostala do rukou nepřátel (Frejková, 2017).

7 ZÁVĚRY

Hlavním cílem této práce bylo popsat pochod známý jako "Military Death March". V práci je popsána historie pochodu, kategorie pochodu a organizace podporované prostřednictvím vybraných účastnických příspěvků.

Jedním z dílčích cílů bylo popsat pochod z hlediska synergie turismu. Z citovaných zdrojů bylo zjištěno, že pochod Military Death March má velmi rozmanitý charakter, přičemž nabízí účastníkům rozmanitou a pestrou zážitkovou nabídku. Tato atrakce oslovuje různé zájmové skupiny a přispívá k obohacení jejich poznatků a zážitků.

Dalším dílčím cílem bylo pomocí anketního šetření analyzovat účast na pochodu Military Death March. Z výsledků je patrné, že pochodu se účastní lidé všech věkových skupin. Pochod Military Death March je pořádán v Jihočeském kraji, odkud pochází i nejvyšší početní podíl účastníků. Z výsledků je zřejmé, že na pochod se sjíždějí lidé nejen z celé republiky, ale pochod má dokonce mezinárodní přesah. Tato akce se řadí mezi úspěšné, protože každý rok je účast na pochodu vyšší a účastníci se zapojují do tohoto programu opakovaně.

Posledním dílčím cílem bylo zjistit dopad pochodu Military Death March na poptávku místních ubytovacích zařízení, a to opět pomocí anketního šetření. Z výsledků je patrné, že pochod Military Death March má pozitivní dopad na poptávku u majitelů místních ubytovacích zařízení. Hlavní i dílčí cíle této práce se podařilo splnit.

Z prvního anketního šetření vyplývá, že:

- Pochodu se účastní 80 % civilního obyvatelstva, muži i ženy v podobném početním zastoupení
- Účastníci jsou nejen z celé České republiky, ale i ze zahraničí
- Účastníci v místě pochodu utrácejí peníze nejčastěji, za jídlo, ubytování a za výlety
- Více než polovina účastníků se v místě konání pochodu ubytují na den až dva.

Z druhého anketního šetření je patrné, že pochod Military Death March způsobuje nárůst poptávky po ubytování v okolí nejméně 12 km od startu pochodu.

Letošní ročník pochodu Military Death March byl velmi ovlivněn extrémním počasím. Většinu celého pochodu sněžilo nebo pršelo a účastníci se museli potýkat nejen s fyzickými, ale i psychickými problémy, které donutili část účastníků z pochodu odstoupit. Dle zatím získaných informací byl extrémním počasím ovlivněn i počet přihlášek, který čítal přibližně 1300 přihlášených. Bohužel prozatím není známo, kolik účastníků reálně letos pochod odstartovalo.

8 SOUHRN

Tato práce se zabývá vojenským pochodem známým jako Military Death March. Teoretická část práce se skládá ze tří hlavních částí. První část obsahuje popis hrůzných historických událostí nazývaných Pochody smrti. První část má tři podkapitoly, které popisují vznik těchto pochodů a nejznámější trasy. Zvláštní pozornost je věnována Volarskému pochodu smrti, který je základním pilířem pro vznik pochodu známého jako Military Death March. Druhá část je zaměřena na popis samotného pochodu Military Death March, zahrnující historii, kategorie účastníků, ale také organizace podporované v rámci vybíraných účastnických příspěvků. Třetí část se zabývá popisem synergie turismu, což lze chápat jako prolínání různých turistických forem. Tímto pochodem vytváří jedinečný zážitek a láká návštěvníky nejen z celé republiky, ale také ze zahraničí.

Praktická část této práce se skládá ze dvou anketních šetření. První anketa byla zaměřena přímo na účastníky pochodu Military Death March a zkoumala jejich účast v této události. Anketa obsahovala otázky týkající se například pohlaví účastníků, jejich místa bydliště, nebo délky pobytu v místě konání. Druhá anketa byla určena majitelům ubytovacích zařízení v blízkosti místa konání pochodu a sledovala nárůst poptávky po ubytování během průběhu této události. Tato anketa se zaměřovala na délku pobytu hostů v období konání pochodu a také na dobu předchozí rezervace ubytování.

9 SUMMARY

This thesis deals with a military march known as the Military Death March. The theoretical part of the work consists of three main parts. The first part contains a description of the terrible historical events called the Death Marches. It has three subsections that describe the origin of these marches and the most famous routes. Special attention is paid to the Volar Death March, which is the main pillar for the formation of the march known as the Military Death March. The second part is focused on the description of the Military Death March itself, including its history, categories of participants, as well as the organizations supported through collected participation contributions. The third part deals with the description of the synergy of tourism, which can be understood as the intermingling of different forms of tourism. This march creates a unique experience and attracts visitors not only from the whole country but also from abroad.

The practical part of this thesis consists of two surveys. The first survey was aimed directly at the participants of the Military Death March and examined their participation in this event. It contained questions regarding, for example, the gender of the participants, their place of residence, or the length of stay at the venue. The second survey was addressed to the owners of accommodation facilities near the location of the march and monitored the increase in demand for accommodation during the course of this event. This survey focused on the length of stay of the guests during the march and also on the time of the previous accommodation reservation.

10 REFERENČNÍ SEZNAM

- Frejková, N. (2017). *Hodina nula na Volarsku a pochod smrti*. [Bakalářská práce, Univerzita Karlova]. Digitální depozitář UK. <https://dspace.cuni.cz/handle/20.500.11956/91985>
- Fröml, K. (2002). *Kompendium psaní a publikování v kinantropologii*. Univerzita Palackého.
- Halina, K. (2013). *Nové trendy v nabídce cestovního ruchu*. Grada Publishing
- Hanuš, R., & Chytilová, L. (2009). *Zážitkově pedagogické učení*. Grada Publishing
- Havelka, L. (2018, 23. března). *Gross-Rosen*. valka.cz. <https://www.valka.cz/topic/view/19188>
- Holocaust.cz. (2019, 28. srpna). *Konec nacistického Německa*. Portál Holocaust.cz. <https://www.holocaust.cz/dejiny/soa/Nacionalnesocialisticke-konecne-resenkonecne-reseni-zidovske-otazky-v-evrope/konec-nacistickeho-nemecka/>
- Krejsa, Z. (n.d.). *O nás*. Dobrovolnické centrum. <https://www.krebul.cz/dobrovolnicke-centrum>
- Krejsová, J. (2006). *Přes Volary přešla smrt: Pochod smrti očima pamětníků*. Jota.
- Krejsová, J. (2008, 6. března). *Smrt u Volar*. Bojovníci za svobodu. <https://bojovnici-za-svobodu.webnode.cz/news/smrt-u-volar/>
- Lazarovičová, A. (2013). *Pochod smrti přes Volary v roce 1945*. [Bakalářská práce, Jihočeská univerzita]. Depozitář publikací JU. <https://dspace.jcu.cz/handle/20.500.14390/3126>
- Mager, J. (2000). *Pochod smrti z Helmbrechtu do Volar*. *Střední Evropa*, 16(100), 33.
- Military Death March. (n.d.). *Military Death March*. <https://militarydeathmarch.com/index.php>
- Moulis, M. (2003, 3. února). *Šedesát let pochodů smrti*. Bojovníci za svobodu. <https://bojovnici-za-svobodu.webnode.cz/news/sedesat-let-pochodu-smrti/>
- Palátová, M., & Zichová, J. (2014). *Ekonomika turismu: Turismus České republiky* (str. 76). Grada Publishing
- Půtová, B. (2019). *Antropologie turismu*. Akademické nakladatelství CERM.
- Samcová, J. (2013, 15. července). *Nejen král Šumavy znal každý kámen*. Armáda České republiky. <https://acr.army.cz/informacni-servis/zpravodajstvi/nejen-kral-sumavy-znal-kazdy-kamen--po-letosni-mauretanii-je-tento-kraj-blizsi-i-vojakum-87121/>
- Schwartzhoffová, E. (2010). *Sportovní turismus*. *Tělesná kultura*, 33(2), 97–106.
- Šikulová, N. (2018). *Pochody smrti*. [Bakalářská práce, Univerzita Pardubice]. Digitální knihovna Univerzity Pardubice. <https://dk.upce.cz/handle/10195/71888>
- Ulrich, V. (2020). *Osm květnových dnů: poslední týden třetí říše* (str. 156). C.H.Beck
- Vlk, V. (2015). *Krvavé dozvuky války*. Grada Publishing.
- Zelenka, J., & Pásková, M. (2012). *Výkladový slovník cestovního ruchu*. Linde Praha.

11 PŘÍLOHY

Anketa 1

1. Jakého jste pohlaví?

Muž

Žena

2. Kolik Vám je let?

0-20

21-30

31-40

41-50

51+

3. Jste aktivní voják/vojákyň?

Ano

Ne

Jsem v aktivních zálohách

Jsem ve výslužbě

4. Z jakého jste kraje?

Středočeský kraj

Praha

Plzeňský kraj

Jihočeský kraj

Vysočina

Pardubický kraj

Karlovarský kraj

Moravskoslezský kraj

Olomoucký kraj

Ústecký kraj

Liberecký kraj

Královehradecký kraj

Jihomoravský kraj

Zlínský kraj

Nejsem z ČR

5. Jak jste se o pochodu dozvěděl/(a)?

Ze sociálních sítí

Od přátel

Z A reportu

Jinak

6. S kým jezdíte na pochod:

Sám/sama

S rodinou

S přáteli

7. Kolikrát jste byl/a účastníkem pochodu?

Jednou, ale letos nepůjdu

Jednou, i letos půjdu

Letos půjdu prvně

Chodím pravidelně každý rok

Párkrát už jsem šel/šla, ale letos nepůjdu

Párkrát už jsem šel/šla, i letos půjdu

8. Znáte historii Volarského pochodu smrti?

Ano, znám základní informace

Ano, vím spoustu informací

Ne, nezajímá mě to

9. Jaká je Vaše neoblíbenější trasa?

Symbolic (SY)

Walking (WA)

Extreme (EX)

Extreme Symbol (EXSY)

Symbol Walker (SYWA)

Extreme Walker (EXWA)

Extreme Symbol Walker (SEW)

10. Býváte ubytovaní v místních ubytovacích zařízeních? (pensiony/hotely/kempy atd.)?

Ano

Ne

11. Stravujete se v místních zařízeních?

Ano

Ne

12. Kolik nocí obvykle u místa pochodu strávíte?

0 nocí

1 noc

2 noci

13. Kolik peněz odhadem utratíte v místních službách? (přespání, strava, výlety atd. – bez účastnického příspěvku)?

0–1000 Kč

1001–2000 Kč

2001–3000 Kč

3001–4000 Kč

4001–5000 Kč

více

14. Myslíte si, že turismus spojený s Pochodem smrti by mohl přispět k lepšímu pochopení historie a oblasti kultury?

Ano, určitě

Ano, ale záleží na způsobu prezentace

Ne, nemyslím si

Nejsem si jist/a

Anketa 2

1. Jak dlouho provozujete svůj penzion?

1–5 let

6-10 let

11-15 let

Více

2. Pochod Military Death March se koná již od roku 2014, zaznamenali jste v dobu konání pochodu nárůst poptávky po ubytování?

Ano

Ne

Ano, ale až v posledních 2–3 letech

Nemyslím si, mívám obsazeno každé jaro

Jiná

3. Víte, zda Vaši hosté byli účastníky pochodu Military Death March?

Ano

Ne

Nevím

Jiná

4. Kolik nocí zde hosté obvykle stráví?

1 noc

2 noci

3 noci

5. Sledujete obsazenost ubytovacích zařízení kolem Vás?

Ano

Ne

Jiná

6. Všimli jste si nárůstu hostů i v ostatních ubytovacích zařízeních?

Ano

Ne

Jiná

7. S jakým předstihem si hosté rezervují ubytování?

Méně než tři týdny

Měsíc

2 měsíce a více